

Izhaja poljubno najmanj štirikrat na leto. Posamezne številke **1 krono.** V „Zvezi“ združena gasilna društva dobivajo „Gasilca“ brezplačno. Urednik FRAN BARLE v Ljubljani.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom. cela stran 50 kron., 1/2 strani 30 kron., 1/4 strani 16 kron., 1/8 strani 8 kron. Pri večkratnem oglašanju :: primeren popust. ::

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 14. junija 1920.

Pozdrav.

(Janko Hojan.)

Ne veš li drug, kaj to pomeni? —
Zastave, cvetje — godbe glas,
In mož nebroj v vrsti eni
Koraka skozi našo vas?

Mar res ne veš, da naši so gasilci? —
Možje ljubezni so in sprave,
Nesreče in gorja so ti tešilci,
Očetov naših vere prave.

In kaj slave in kam gredo? —
Mar res ne veš, kam pot jih pelje,
Zakaj tak radostno pojo? —
Ne vidiš mar njih srčne želje?

Njih cilj je danes jim Ljubljana —
In tja gredo pozdravit četo,
To četo svet'ga Florijana,
Za njeno petdeseto leto.

Minilo let je petdeset,
Kar četa ta je nastopila,
Utrgala ljubezni cvet —
Skeleče rane z njim hladila.

In dolgo — let že petdeset
Kljubuje ognju in nesreči.
Junaško se bori atlet —
Nevarnost vsako on prepreči.

Pozdravit grejo zdaj to četo
Tud' naši, mili nam gasilci, —
Pozdravit petdeseto leto
Gredo gasilstva vsi častilci.

Podaj roko mi tudi Ti,
Pridruživa se vrli četi!
V Ljubljano pohitimo vsi
Častitat hrabri četi vneti. —

Naj vztraja let še sto in sto
Nam četa ta ljubljanska!
Gasilna društva naj cveto,
Naj raste vojska nam florjanska!

Predsedstvene vesti.

1.

Redna dostava časopisov.

Da se omogoči kolikor mogoče redni dohod „Gasilca“ v roke naslovnikov, nam je poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani naročilo, naj vsako tozadevno nerednost takoj javimo poštenu in brzojavnemu ravnateljstvu v Ljubljani z navedbo številke lista, dneva oddaje na pošto in natančnega naslova, da na podlagi teh podatkov dožene, kje leži vzrok nerednosti in da ga odpravi.

Ker imajo poštni uradi nalog, da vsako nepravilnost s strani upravištev in poštinih uradov javijo ravnateljstvu, se bodo s tem dvojnem pregledom nedostatki glede nerednega dohoda do skrajnosti omejili, če ne popolnoma odpravili.

V „Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana“ združena gasilna društva in naročnike „Gasilca“ vabimo, da nam vsako nerednost pri dostavi „Gasilca“ javijo, da napravimo potrebne korake.

2.

Prekmurska gasilna društva.

Prekmurkim gasilnim društvom, katerih je nad štiri-deset, smo poslali prvo številko letošnjega „Gasilca“ in pošljamo jim tudi današnjo številko z vabilom, da se organizirajo in čimpreje prijavijo svoj pristop k „Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana“. Ko nam dojde primerno število prijav, smo rade volje pripravljeni sklicati ustanovni občni zbor Prekmurske gasilske župe.

Tovariši Prekmurci, dvignite se in pridružite se naši organizaciji, zakaj le v organizaciji je moč in veljava.

Predsedstvo „Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana“.

3.

Gasilska oprava in orodje.

1. Gasilno društvo v Bohinjski Bistrici prodaja gasilski brek za 18 gasilcev. Voz ima sedež po sredi voza, tako da so gasilci obrnjeni s hrbti drug proti drugemu, in poleg tega ima sedež spredaj in zadaj. Cena po dogovoru.

2. Gasilno društvo v Bohinjski Bistrici ima na prodaj tudi 200 m starih, obrabljenih cevi, ki bi bile za rabo le v manjših kosih (5 do 8 m). Cena po dogovoru.

3. Gasilno društvo v Zgornji Šiški prodaja starejšo dvokolno brizgalnico, v katero je vodo treba donšati. Brizgalnica je dobro ohranjena in dobro nese. Cena po dogovoru.

4. Gasilno društvo v Hlebcah pri Lescah rabi dobro ohranjeno četverkolno brizgalnico in nekaj cevi. Gasilno društvo, ki bi prodalo te stvari, naj to naznani omenjenemu društvu z označbo cene in kakovosti.

4.

Prostovoljno gasilno društvo v Žalni prosi vsa gasilna društva, ki morejo odstopiti kaj gasilnega orodja in oprave, naj nam blagovolijo takoj javiti ter navesti ceno za posamezne predmete. Rabimo prav vsega, ker je društvo še le ustanovljeno, v prvi vrsti seveda brizgalnico in cevi, dalje pa tudi pokrivala, obleke i. t. d. Prosimo tem potom vsa bratska društva, da nam gredo po možnosti na roko, da si moremo zasigurati obstoj in procvit društva.

5.

Gasilno društvo v Šmarjeti v Rožu išče in kupi gasilske, četudi že nošene čepice. Društvo, ki bi imelo na razpolago čepice, naj stopi v dogovor z omenjenim društvom.

6.

Enotna pravila.

Prvi tisoč enotnih pravil za gasilna društva, združena v „Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana“, je razprodan.

Predsedstvo je dalo natiskati drugi tisoč, ki je ravnokar natisnjen, toda tisk in papir se je toliko podražil, da stane en odlis 1 K 40 vin. Pravila so potemtakem pri predsedstvu zopet v zalogi in stane knjižica v Ljubljani K 1.40, po pošti poštnino več.

7.

Prošnje za podporo.

Prve tedne letošnjega leta smo poslali vsem gasilnim društvom tiskovino za prošnjo podpor iz gasilskega sklada. Društva, ki prošnje doslej še niso odposlala svojim župam, vabimo, da to nemudoma napravijo, ker prošnje, vložene po 17. juliju 1920, za letos ne morejo več priti v poštev. Župne odbore, odnosno načelnike pa vabimo, da vsaj do 17. julija pošljejo zbrane prošnje predsedstvu JGZ.

Gasilski zlet v Ljubljano.

Meseca marca je poteklo 50 let, kar se je ustanovilo Ljubljansko prostov. gasilno društvo. Dne 30. marca 1870 se je vršil ustanovni občni zbor in dne 18. julija 1920 praznuje društvo svojo petdesetletnico.

Da bi ta posebni in v organizaciji sloven. gasilstva prvi pojav žel zasluženo pozornost in oceno, je sklenil občni zbor „Jugoslovanske zveze Ljubljana“, da naj se vrši radi posebnega pomena tega slučaja, v spomin na ustanovitev prvega gasilnega društva v Sloveniji in k osveženju vzajemnosti slovanske v dneh 17., 18. in 19. julija letošnjega leta

prvo manifestacijsko zborovanje — tretji gasilski zlet

v Ljubljani. V gasilskih krogih vzbuja zlet najživahnejše zanimanje, katero spremlja opravičeno upanje, da se bode končal s popolnim uspehom.

Pripravljamo se na veliko delo. Močnim činom hočemo dokazati vpričo naroda, kaj zamore ljubezen in vnetost za skupno stvar nas vseh, kaj premore trajno prizadevanje, strogi red in samozatajevanje, kaj premore nepretrgano delo v službah naroda, ki ne hlepi po dobičkariji in po slavi.

Hočemo pokazati, da ideja gasilstva raste in da se mogoči, da se število društvenikov vedno množi in da se ideja človekoljubja in ljubezni do bližnjega spaja v harmonično celoto z idejo domoljubja, narodne zavesti in slovanstva sploh.

Še pred kratkim so se vlegale neprodne tmine in težki oblaki na našo narodno ustrojstvo, in sedaj, tovariši, nam je zasijalo solnce svobode. V tej važni dobi hočemo pokazati, da je ravno ideja vzajemnosti slovanske razpršila oblake in prodrla tmino, pokazati hočemo, da smo navdušeni njeni pristaši in da hočemo z misel zanjo širiti v vseh slovanskih narodih in v vseh slojih teh narodov.

A k javnemu in slavnemu dokazu teh svojih trudov v dokaz uspehov in napredovanja našega dela, Vas kličemo, bratje, na shod, na gasilski zlet v belo Ljubljano, za utrditev prijateljske vezi, ki mora nadalje tesno združevati vsa prostovoljna gasilna društva slovanskih dežel.

O, ne motite se, bratje, to ni običajno, plitvo, slavnostno podjetje, h kateremu se pripravljamo, marveč to delo je važno in resnično, delo, s katerim hočemo pokazati, koliko odkritih, vnetih in požrtvovalnih sinov ima ideja slovanske vzajemnosti v prostovoljnem slovanskem gasilstvu.

O, pridite, dragi bratje, prijatelji od gorečega Juga slovanskega, od bregov sinjega Jadranskega morja in iz pokrajinj okrvavele Drine in Morave, pridite bratje iz svobodne Čehoslovaške, od pokrajinj bistré Vltave.

Pridite vsi, tudi vi slovenski gasilci, in mi Vas pri- vijemo v razgreto svoje naročje, kakor rodne brate, kakor sinovi ene velike naše Slavije, blagoslavljajoče krasni preporod slovanskega pobratimstva. O, pridite! K svojim pridite in kakor od svojih bodete pozdravljeni.

Bela Ljubljana Vas sprejme v odprto naročje, ta Meka slovenska, ki je bila in je ognjišče našega narodnega življenja.

Združena odbora „Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana“ in „Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva“.

Poslovník.

(Konec.)

§ 13.

Služba pri povodni.

Poleg gasilne dolžnosti prevzame gasilno društvo tudi dolžnost reševanja, zlasti pri povodni. Kadar preti naselbini povoden, sklicujemo gasilno društvo, kakor pri požaru. Reševalni čolni in druga reševalna priprava naj bo pripravljena na primernem kraju. Poveljnik se poda z moštvo na lice mesta ter se postavi s primernim številom moštva na mesto, od koder ima zadosten pregled in od koder je mogoč pristop na najnevarnejši kraj, da more pričeti moštvo hitro in o pravem času z reševanjem. Ostalo moštvo razdelimo v močne straže na ogrožena mesta. Posebno važnost je polagati na to, da imajo straže potrebno pripravo seboj. Naraščanju vode je posvetiti posebno pozornost in o tem poročati poveljniku. Če kje preti nevarnost, dá straža znamenje nevarnosti; poveljnik da ob vodi stoječemu prebivalstvu znamenje o preteči nevarnosti in odpošlje na ogrožena mesta moštvo na pomoč, katero je pridržal pri sebi. Moštvo v prvi vrsti varuje ljudi s tem, da jih o pravem času odvede z ogroženih krajev, rešuje domačo žival ter podpira prebivalstvo pri odnašanju predmetov, katerim preti povoden. Poveljniku je zlasti paziti na to, da dá pomoč ljudem, ki so zajeti in si sami ne morejo pomagati. Posebno važnost je polagati tudi na to, da so ogroženi kraji ponoči zadostno razsvetljeni. Tam, kjer povodni večkrat nastopajo, napravi poveljništvo sporazumno z občinsko upravo in vpoštevajoč vse okoliščine za društvo poseben službenik za slučaj povodni.

§ 14.

Prevažanje ranjencev v vojnem času.

V vojnem času skrbi gasilno društvo za prevažanje in prenašanje ranjencev in bolnikov z domačega kolodvora v domače bolnišnice ali v privatne oskrbovalnice. Treba je torej, da moštvo razume naložiti ranjenca na nosilnico in ga varno prenesti na odkazano mesto. Razumeti mora tudi, kako je ranjence odkladati raz voz in nakladati na voz. Nadalje je treba gasilcu razumeti, kako ustavimo nepričakovano krvavenje in kako je okrepčati ranjenca.

§ 15.

Dopust.

Dopuste v važnih zadevah do 30 dni dovoljuje društveni poveljnik, daljše dopuste dovoljuje društveni odbor. Župnim in zveznim dostojanstvenikom (starostom, načelnikom, tajnikom) je za dobo svoje funkcije z dnevom izvolitve dovoljen dopust pri svojih družtvih, če reflektujejo nanj. Po preteku dopusta se je gasilcu zopet prijaviti za gasilsko službo. Kdor prosi za dopust, mora zadostno utemeljiti svojo prošnjo.

§ 16.

Izstop iz društva.

Kdor hoče izstopiti iz društva, to ustno ali pismeno naznani društvenemu odboru. Najprvo pa mora izvršiti svoje dolžnosti. Gasilski krog in opravo je v določenem času v dobrem stanu in osnaženo izročiti nadzorniku oprave. Nadzornik oprave poroča društvenemu poveljniku o oddaji kroja in oprave ter predlaga trajno izpustitev iz društva. Škodo, katero napravi izstopajoči član po svoji malomarnosti na kroju in opravi, mora društvu povrniti.

§ 17.

Ukori in izključitve.

Prestopki zoper društvena pravila in zoper poslovni red se kaznujejo z ukorom ali pa z izključitvijo.

a) Ukori sme dati najbližji predstojnik, če član krši določila pravil, določila poslovnega reda ali drugih odredb, ali pa, če ne izvrši ukazov tako, kakor mu je bilo naročeno.

b) Strožje ukore daje društveni poveljnik ali njegov namestnik pri ponovnih manjših prestopkih.

c) Javne ukore dajemo članom, ki se hudo pregreše proti društvenim odredbam in so doslejni ukori brezuspešni. Javne ukore po odborovem naročilu daje društveni poveljnik ali njegov namestnik.

d) Dostojanstvo izvoljenim ali imenovanim članom odvzame društveni odbor na predlog poveljnikov, če dostojanstvenik zanemarja svoj posel, če ni na svojem mestu ali pa če se je hudo pregrešil zoper društvena določila.

d) Nevredne člane izključuje odbor v zmislu pravil:

1. pri hudih prestopkih zoper pravila in poslovni red;
2. pri nedostojnem vedenju v društvu ali izven društva.

e) Vsak predstojnik ima pravico, zlasti pri večjih prestopkih, člana odsloviti iz službe, če s svojim vedenjem povzroča splošno zgražanje.

f) Kdor neopravičeno izostane od vaje trikrat, od ognja dvakrat, od straže v gledališču ali kje drugje enkrat, tega je naznaniti odboru, da mu da ukor, ali ga izključi iz društva, če so že trije pismeni opomini ostali brezuspešni.

§ 18.

Uprava društva.

Društvo upravlja občni zbor, društveni odbor poveljništvo, poveljnik ali njegov namestnik.

Poslovanje občnega zbora in društvenega odbora določajo društvena pravila.

Poveljništvo.

Poveljništvo tvori poveljnik, poveljnikov namestnik, četniki in pobočnik (tajnik).

Seje poveljništva sklicuje društveni poveljnik. Poveljništvo razpravlja o tehničnih zadevah društva; v nujnih slučajih odloča samostojno. Za sklepe, ukrepe in odredbe je poveljništvo odgovorno društvenemu odboru. Poveljništvo sklepa z večino glasov.

Delokrog poveljništva je:

- a) predlaga odboru sprejemanje novih članov in izključevanje;
- b) izvršuje redne člane v čete;
- c) predlaga odboru nakup društvene oprave in naprave;
- d) sklicuje vaje in skrbi za pripravljenost;
- e) vpisuje dogodke v dnevno knjigo;
- f) sprejema prošnje in pritožbe članov;
- f) pripravlja tvarino za društvena zborovanja.

Delokrog posameznih dostojanstvenikov.

Vedenje dostojanstvenikov napram moštvu mora biti dostojno in prijateljsko; pri prestopkih je postopati odločno, toda vedno pravično. Dostojanstvenik mora biti napram svojim podložnim vzor dostojnega občana, vzor vnetega gasilca in vzor vztrajnosti. Dostojanstvenik je odgovoren za snažnost in rabljivost njemu poverjenega orodja.

a) Načelnik.

Načelnik je reprezentant društva, on vodi vse upravne posle društva, sklicuje odborove seje in v imenu odbora občne zборе, zastopa društvo na zunaj, podpisuje s tajnikom vse društvene spise in izterjuje denarne globe, ki jih je naložil odbor.

V slučaju, da je načelnik obenem tudi poveljnik, ima tudi vse dolžnosti poveljnika.

b) Poveljnik in njegov namestnik.

Poveljniku je poverjeno tehnično vodstvo celega društva. Pri požarih in v drugih reševalnih službah je poveljnik pri svojih ukrepih neodvisen ter je odgovoren le društvenemu odboru in društvenemu občnemu zboru. V sila dvomljivih slučajih, kjer bi padla nanj velika odgovornost, skliče na posvetovanje društveno poveljništvo. Ako poveljnik ni prisoten, prevzame vse posle poveljnika njegov namestnik. Sicer pa namestnik podpira v službi poveljnika.

- Poleg tega društveni poveljnik:

a) razvršča društvo pri požarih, pri povodnih in drugih nezgodah; razpošilja in postavlja straže, vodi vaje; preizkuša izvoljene dostojanstvenike in moštvo ter predlaga odboru odstavitvev funkcionarjev, če se prepriča o njih nesposobnosti;

b) nadzira orodje in opravo;

c) daje ukore v zmislu pravil in poslovnika, kara in opozarja na napake, katere je treba odpraviti.

Poveljnik ima pravico zahtevati od vseh članov društva brezpogojno poslušnost.

Napram moštvo mora biti poveljnik skrben, samozavesten vodja in dober svetovalec; povelja daje praviloma četnikom, kjer teh ni, četarjem, članarjem in vrstarjem ter se prepričuje o redni izvršitvi danih povelj in odredb.

Poveljnik se mora zavedati svoje velike odgovornosti, držati se mora prave mere in paziti na to, da njegove odredbe niso na kvar zdravju in življenju moštva.

c) Četnik.

Četnik je vodja svoje čete ter izvršuje odredbe društvenega poveljnika in ukrepe poveljništva in društvenega odbora.

Četnikov delokrog je:

a) vodi v gasilski službi in pri vajah četo, ki mu je poverjena;

b) vodi službeno knjigo (imenik) svojega moštva in vzdržuje v redu orodje, ki mu je odkazano;

c) je odgovoren za snažnost in rabljivost njemu izročene orodja;

č) sprejema različna poročila, pritožbe in prošnje svojih članov in o tem poroča društvenemu poveljniku.

V odsotnosti četnika nadomešča v službi najstarejši četar. Četnik mora biti tudi teoretično in praktično poučen v vseh poslih drugih čet in vrst.

č) Četar.

Četar je vodja svoje vrste ter izvršuje naročila društvenega poveljnika in četnika, kateremu je odgovoren za točno izvedbo in za red v svoji vrsti.

Četar:

a) vadi svojo vrsto in jo vodi pri požarih in pri vseh drugih društvenih nastopih po odredbah svojega poveljnika;

b) skrbi za to, da je kraj, oprava in orodje njegove vrste snažen in rabljiv;

c) daje poročila svojemu poveljniku.

Vsak četar mora imeti sposobnost, da nadomešča četnika in tudi poveljnikovega namestnika.

d) Členar.

Členar vadi in vodi svojo vrsto, kakor četar, in če treba, nadomešča odsotne višje dostojanstvenike.

e) Vrstar.

Vrstar ima iste dolžnosti kakor členar.

f) Zdravnik.

Dolžnosti društvenega zdravnika so:

a) zdravniško preiskati osebe, ki so prijavile svoj pristop k društvu;

b) podajati pismene izjave, jeli prijaviteljenec sposoben za gasilsko službo;

c) skrbeti za prvo pomoč na požarišču in pri drugih nezgodah;

č) napravljati obolelim gasilcem zdravniška izpričevala;

d) izvežbati člane zdravniškega oddelka o sanitetnem poslu in o prvi pomoči.

V slučaju, da zdravnik pri nezgodah rabi večje število gasilcev, prosi za pridelitev potrebnega števila društvene gasilca.

g) Pobočnik (tajnik).

Pobočnik ali tajnik oskrbuje vse pismene posle društva in z načelnikom društva podpisuje vse društvene spise. Pri vajah in v gasilski službi je tajnik kot pobočnik v pomoč društvenemu poveljniku. Če pobočnik ni prisoten, si poveljnik izmed prisotnih članov izbere za vsak slučaj drugega pobočnika.

h) Nadzornik oprave.

Nadzornik oprave oskrbuje gasilsko orodišče (hram) in opravo; za red in rabljivost orodja in oprave je odgovoren društvenemu načelniku in odboru.

Nadzornik oprave vodi inventar o društveni opravi ter ga na zahtevo predlaga načelniku ali odboru. Novim članom nadzornik oprave po poveljnikovih navodilih razdeljuje in odkazuje kraj in opravo. Nadzornik oprave pri vajah in požarih izdaja in zopet sprejema gasilsko opravo ter skrbi za vprego. Pri izbruhu ognja, dokler ni vse pripravljeno ali naloženo, nadzornik ne sme zapustiti orodišča.

Po vajah in po požarih je rabljeno orodje takoj in temeljito osnažiti, pregledati, preizkusiti in urediti, da je zopet pripravljeno za vse slučaje. Nadzorniku orodja je poškodbe v 24 urah po vaji ali po požaru naznaniti poveljniku, da se odpravijo. Nadzornik oprave je dolžan, kadar društveni odbor pregleduje orodišče in opravo, in to se zgodi vsako leto vsaj enkrat, pokazati vse predmete, na vprašanja dati točen odgovor; biti mora na razpolago in odpraviti mora takoj vse nedostatke. Če treba, napravi poveljništvo za nadzornika poseben poslovni red.

i) Prvi trobentač.

Prvi trobentač vežba trobentače posameznih čet in skrbi za to, da trobentači pri vajah in požarih redno vrše svojo dolžnost. Mesto prvega trobentača je ob strani poveljnika.

Pripomnja.

Poseben društveni vaditelj ali vežbalec pri prostovoljnem gasilnem društvu ni priporočljiv, ker je zdravi organizaciji društva škodljiv. Vsak dostojanstvenik mora biti voditelj svojemu moštvo.

Ustanovitev prostov. požarne straže v Ljubljani.

(Janko Hojan.)

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo praznuje letos petdesetletnico svojega obstoja. Petdeset let je torej poteklo, odkar je tudi v Ljubljani zaplapolal prapor s svetlimi besedami: „Bogu v čast in bližnjemu v pomoč!“ Ljudstvo je strmelo v ta prapor, ga občudovalo, hvalilo in se ga oklepalo. — Petdeset let je tega. Ni sicer dolgo, a spremenilo se je marsikaj. Pred petdesetimi leti razvili prapor plapola še vedno, toda besede na njem so obledele. Ljudstvo sicer še strmi vanj in ga občuduje, a oklepati se ga noče več v takem številu kot nekdanj, kajti ono hoče biti plačano tudi za dobra dela usmiljenja. Zamrl je v njem čut vzvišene ljubezni do bližnjega in le redki so oni, ki ga gojijo še vedno in navdušeno opravljajo samaritansko delo usmiljenja.

Kako vse drugačni so bili naši vrstniki pred petdesetimi leti! Letos, ko obhajamo petdesetletnico obstoja našega društva, je naša dolžnost, da se spominjamo njegovega rojstva, da se spomnimo njegovih roditeljev in vzgojiteljev, da spoznamo njih sveto navdušenje in se ga navzajem ter gojimo tudi mi.

Kakor povsod, tako je bilo tudi v Ljubljani pred ustanovitvijo prostovoljne požarne straže le slabo preskrbljeno v slučaju požara za varnost življenja in imetja tedanjega ljudstva. Ljudstvo je bilo večinoma prepuščeno samemu sebi in si je moralo pomagati samo, kakor si je pač vedelo in znalo. Bila je sicer cela kopica oblastvenih predpisov in zakonov proti ognjeni nevarnosti, a vse skupaj ni veliko pomagalo, ker ni slonelo na potrebnih pripomočkih in plodonosni organizaciji. Odgovorni možje so premišljevali in ugibali, kako bi bilo temu odpomoči, a do pravega izhoda, do uspešnega zaključka niso mogli priti.

Leta 1869. pa je zasedel županski stol v Ljubljani dr. Josip Suppan. Ta spomina vredni mož si je nadel nalogo, da kar največ mogoče obvaruje Ljubljano pred pogubonosnim ognjem in ji oskrbi izvežbano požarno stražo. Poklical je k sebi magistratnega svetnika Guttmanna ter mu razodel svoj namen. — V Ljubljani naj se osnuje prostovoljna požarna straža po vzgledu sličnih požarnih straž v drugih mestih. — Vzvišena misel je kmalu pridobila prijateljev in ti so stopili skupaj ter razmišljali, kako bi beseda tudi meso postala. Vršile so se seje, mnenja so se menjavala in si celo nasprotovala, kajti razni politični strankarji so hoteli tudi to človekoljubno napravo izkoristiti v svoje namene. Prišlo je do ostrih nasprotij in kmalu bi postal tudi ta vzvišeni predlog žrtev strankarskih strasti. Šele v svoji zadnji seji dne 19. avgusta 1869. leta so gospodje uvideli svojo zaslepljenost ter si podali roke in začeli resno stremeti za tem, da pride Ljubljana prejkomogoče do organizirane požarne straže.

Župan dr. Josip Suppan je po ti seji naslovil obširno vlogo na policijski odsek tedanjega občinskega sveta s prošnjo, da poda svoje mnenje in izposluje odobrenje občinskega sveta. V tej svoji vlogi utemeljuje nujno potrebo temeljite preosnove gasilske straže, katera sloni na tem, da se nabavi zadostno množino potrebnega in sposobnega gasilskega orodja ter pridobi dovoljno število sposobnega in izvežbanega moštva.

Do sedaj je bilo v teh dveh temeljnih ozirih jako malo in slabo preskrbljeno. Orodja je bilo malo in še to je zastarelo in nerabno. Stalnega gasilnega moštva ni bilo, a izvežban ni bil nihče. Po stavbnem in požarnem redu z dne 28. maja 1847. leta so bili sicer dolžni prihiteti k požaru ter gasiti: zidarski, tesarski, kamnoseški, dimnikarski, zvonarski in vrvarski mojstri s svojimi pomočniki in vajenci; dalje peki, barvarji, kovinarji, usnarji, jermernarji, sedlarji, ključavničarji, kovači, mizarji, kleparji, kolarji, kroveci in čolnarji iz Krakovega in Trnovega, sodarji in mizarji — ter vsak hišni posestnik je bil dolžan poslati po enega krepkega moža k ognju; toda ta zapoved je bila preobsežna in se nikakor ni mogla točno izvrševati, kajti manjkalo ji je nadzorstva. In četudi je prihitelo vse to slikovito ljudstvo k požaru, ni bilo v stanu veliko pomagati, kajti samo ni vedelo, kaj bi naj pravzaprav delalo in kje naj bi začelo. Jasno je torej, da je v slučaju požara vladala največja zmešnjava in da se je ogenj lahko skoraj vedno nemoteno širil dalje. Temu zlu bi bilo odpomoči s tem, da se osnuje zanesljiva in večša gasilna straža ter oskrbi potrebno orodje. Eno sloni na drugem. Treba je dobrega orodja in treba je tudi moštva, ki zna to orodje uspešno rabiti.

Ker je vsaka občina po postavi dolžna skrbeti za varnost življenja in imetja ljudi, ki stanujejo v njenem območju, zato pa je tudi njena dolžnost, da nabavi potrebno gasilsko orodje in si oskrbi zadostno število ljudi, ki bodo tega orodja večši in ki ga bodo tudi pripravljene rabiti v slučaju potrebe.

Te dolžnosti se je v polni meri zavedal tudi tedanji župan dr. Josip Suppan ter jo obrazložil v svoji vlogi. — Potrebno gasilsko orodje naj nabavi občina, a poleg tega si mora preskrbeti tudi večše gasilce. In kako priti do teh, to je nekoliko težje vprašanje.

Mogoči so trije načrti, ki se dado izpeljati ali z denarjem, ali s silo, ali pa z vabilom. Ljubljanski župan se je odločil za zadnjega. Na stalno nastavljen, plačano

gasilsko stražo občina tedaj ni mogla niti misliti, ker bi si nakopala s tem preogromne stroške, ki bi jim nikakor ne bila kos. S prisilno gasilsko stražo tudi ni mogla veliko računati, zakaj sila bi se smela rabiti le v skrajni potrebi in še tedaj bi se ne moglo slednjega meščana siliti k vsakemu gasilskemu opravilu. Preostajal je torej le tretji ali mešani način. — Ustanovi naj se stalna prostovoljna gasilna straža in le če bi se ne prijavilo dovoljno število prostovoljcev, bi se pritegnilo po zakonu tudi ostale meščane k gasilskemu poslu. Na vsak način pa bi moral oddelek plezalcev in reševalcev obstojati le iz prostovoljcev, kajti to je težka in naporna služba, h kateri se nikogar ne more prisiliti. Te bi se od slučaja do slučaja tudi nagradilo za njih požrtvovalno delovanje. Pač pa bi lahko navadna gasilska dela opravljali drugi, eventualno po zakonu pritegnjeni meščani. —

Ta načrt je toraj izdelal pripravljalni odsek, ki je obstojal iz župana dr. Josipa Suppana, magistr. svetnika Guttmanna, tapetnika Franca Doberleta, obč. svetovalca Terpina, Ivana Janescha ml., Antona Gnaiza in predsednika trg. zbornice V. C. Supana. Izdelal je tudi začasna pravila zamišljene gasilske straže ter seznam najpotrebnejšega gasilskega orodja, katerega si mora mestna občina omisliti. Ta načrt je predložil župan dr. Suppan tedanjemu policijskemu odseku obč. sveta, da mu izposluje odobrenje v prvi občinski seji.

Dne 9. septembra 1869. leta se je vršila občinska seja, kjer se je podrobno razpravljalo o predlaganem načrtu in soglasno sklenilo, da se mora čimprej izvesti zamišljena reorganizacija gasilske straže ter takoj naročiti potrebno gasilsko orodje, in sicer pri tvrdki Jergitsch v Celovcu: eno mestno brizgalno št. II. a; eno mestno brizgalno št. II. b; 1000 m hidrof. cevi (20 kosov à 50 m) ter 20 spojki; 2 nastavca; 400 m normal. cevi ter 8 spojki; en rešilni voz in eno reš. cev; pri tvrdki Metz v Heidelbergu pa: 2 navijaka; eno pomikalno lestvo (54 m); 3 kljukaste lestve; 4 strešne lestve; eno strešno lestvo s kljuko; en orodni voz; 10 oprav za plezalce; 10 čelad za plezalce in 5 za brizgalce ter eno hupo. — Glede predloženih pravil pa se je sklenilo, naj se iste ponatisne ter razdeli med občinske svetovalce, da jih podrobno pregledajo in izjavijo svoje mnenje pri prihodnji seji. Odobri pa se nasvet župana dr. Suppana, da se naprosi poveljnika celovške požarne straže R. Jergitscha, naj bi prišel v Ljubljano ter pomagal s svojim nasvetom urediti in izobraziti gasilno stražo, ker je isto delo uspešno izvršil tudi v drugih krajih, kjer že obstojajo slične požarne straže.

V občinski seji dne 12. oktobra 1869. leta se je ponovno razpravljalo o začasnih pravilih požarne straže ter se je iste po delni izpopolnitvi sprejelo. V smislu teh pravil se je pri isti seji določilo poveljnika zamišljene požarne straže, in sicer se je soglasno imenovalo poveljnikom gospoda Franca Doberleta, tapetnika in posestnika v Ljubljani. Določilo se je tudi požarno ravnateljstvo, ki je obstojalo iz župana, 3 stalnih magistratnih svetnikov, dveh občinskih svetovalcev, magistratnega stavbenega uradnika in vsakokratnega načelnika ter namestnika požarne straže. To ravnateljstvo naj bi predvsem skrbelo za zadostno požarno stražo ter potrebno orodje in bi istega nadziralo pri vajah, požaru itd.

V smislu teh pravil in sklepa občinskega sveta se je izdal sledeči poziv na ljubljansko prebivalstvo v svrhu pristopa k prostovoljni požarni straži:

„Poziv za prostovoljni ustop v ljubljansko požarno stražo.“

Pri vsakim požaru, ki je naše mesto zadel, se je volja prebivalcev, svojim nesrečnim someščanom pomagati najboljši skazovala, ali pri vsim tem se ne da tajiti, da se je vkljub najživejšim prizadetju in največi darežljivosti navadno le malo pomagalo.

Tem napčenostim se bode še le v okom prišlo, če vsak, ki želi pri gasenju ognja pomagati, naprej ve, kam ima stopiti, kaj ima za delati in če je za te opravila pravilno izurjen, no kratko rečeno, če se za to organizirana požarna straža v življenje vpelje.

Res je, da je bilo naše mesto mnogo let tako srečno, da je bilo večega požara obvarovano, pa nobeden ne ve kdaj se nesreča približa; večji in boljši sezidane mesta je že ogenj pokončal, tedaj je treba o pravim času vse preskrbeti, da se nesreči ki bi znala doleteti, zdatno v okom pride.

Srenjski zbor je tedaj določil pravila požarne straže v Ljubljani, ktera se ima pred vsim drugim iz prostovoljcev ustanoviti.

Ta požarna straža v katero se bodo samo ljudje neoporočenega glasja jemali, obstala bo iz 3 oddelkov:

1. iz rešilcev ali plezavcev
2. iz gasilcev
3. iz branilcev.

Vsaki, kdor se za ustop oglasi, se mora za triletno delovanje zavezati, in zamore oddelek določiti, v kterega želi biti uvrsten.

Udi posameznih oddelkov imajo pravico svoje vodje in njih namestnike s pridržkom, da jih srenjski zbor potrdi, izvoliti in enako izvolijo udi vsih oddelkov po dokončani vadbni stotnika požarne straže in njegovega namestnika.

Udi 1. in 2. oddelka, kateri so delavci ali rokodelci, dobodo ako zahtevajo odškodvanje v dnarji za zamujeni čas, vsakemu udu pa se bode škoda, ki bi ga pri gasenju zadela, popolnoma povrnila.

Takošne požarne straže obstojijo že v več tudi manjših mestih in delajo povsod z najboljšim uspehom, tedaj ni za dvomiti, da se bodo v zmislu njih gesla „Bogu v čast in bližnjemu v bran“ tudi v Ljubljani potrebno število moških najdljo, ki se bodo prostovoljno blagodarnemu namenu posvetili, varovati življenje in premoženje svojih someščanov pred ognjem.

Silno tedaj se vsi, ki želijo v požarno stražo stopiti vabijo, da se do konca t. m. dopoldne od 11. do 12. ure v pisalnici prvega magistratnega svetovalca gosp. Janeza Guttmana oglašijo, kateri njim če bodo želeli, tudi druge potrebne razjasnila podeli.

V Ljubljani 14. oktobra 1869.

Župan: Dr. Josef Suppan m. p.“

Temu pozivu se je odzvalo 120 mož, katerim se je dne 14. novembra 1869. leta v mestni posvetovalnici obrazložilo vzvišeno nalogo gasilstva ter se jih je zaobljubilo. Ta četa prvih ljubljanskih samaritanov se je pod vodstvom načelnika Doberleta zbirala sedaj k strokovnim sestankom in sejam ter si je izgotovila na podlagi začasnih požarnih pravil, odobrenih po občinskemu svetu dne 12. oktobra 1869. leta, svoja stalna pravila, katera je v celem obsegu sprejel in potrdil občinski svet v svoji seji dne 4. januarja 1870. leta.

Začetkom meseca marca 1870. leta je došlo naročeno gasilsko orodje in pa načelnik celovške požarne straže A. Jergitsch, kateri je takoj začel poučevati ljubljanske gasilce o rabi orodja.

Dne 28. marca 1870. leta je bil ta pouk končan in ob 4. uri popoldne so imeli pred zbranimi oblastvenimi zastopniki zaključno vajo in preizkušnjo. Ta dan se je vršil tudi prvi občni zbor prostov. požarne straže, na katerem so bili izvoljeni: Doberlet Franc, načelnik; Janesch Ivan ml., načelnikov namestnik; Samassa Albert, Witt Jakob in Bülsdorf Josip, zaupniki; Urbas Gabriel, zapisnikar; Schäfer Valentin, poveljnik plezavcev; Bamberg Otmar, namestnik; Jakše Adolf, poveljnik gasilcev; Rudholzer Nikolaj, namestnik; Kos Viljem in Achtschin Albin, brizgalna mojstra; Ehrfeld Franc, poveljnik varuhov; Krieger Jurij, namestnik.

Dne 12. aprila 1870. leta je občinski svet v svoji seji potrdil ta prvi odbor prostov. požarne straže ter odobril tudi njen službeni red. Dalje je sklenil nabaviti na prošnjo načelnika Doberleta še: 15 plezalskih oprav; 70 čelad za brizgalce; 70 pasov; 3 čebre; 10 piščalk; 11 hup in eno dolgo pomikalno lestvo.

S tem bi bila nekako na kratko obrazložena ustanovitve Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, katere se moramo nehote spominjati letos,

ko praznujemo petdesetletnico obstoja tega društva. Kakor rečeno, ni sicer dolga ta doba, a spremenilo se je marsikaj.

Koliko koristi in koliko samaritanskih del usmiljenja je izvršilo to društvo v teh petdesetih letih, o tem bi se dalo pisati cele knjige. In koliko je imelo truda in npora, da se je ohranilo pri življenju in se je razvijalo ter razvilo na današajo stopnjo, o tem bodo marsikatero knjigo lahko spisali kronisti, kadar bodo razglašali in pisali o gasilski zgodovini. Moj namen ni bil to, jaz sem hotel le predočiti svojim sedanjim tovarišem ogromno ljudsko navdušenje za samaritansko delo, ki je vladalo ob ustanovitvi našega društva.

Nihče teh mož-gasilcev se ne nahaja v naših vrstah, da bi nam povedal o rojstvu našega društva ter nas navdušil k vztrajnemu in vnetemu delu na začrtani poti. Ni ga niti pri oblastih moža, ki bi se tako vneto zanimal za procvit in povzdigo našega društva, kakor je bilo to ob njegovi ustanovitvi. Tedaj so tekmovali med seboj, kdo bo izdatneje podpiral prostovoljno požarno stražo, bodisi gmotno ali z nasvetom.

Občinski svet je deloval v polni pari na to, da oskrbi mestu kar najpopolnejšo in najmočnejšo požarno stražo. Dne 20. junija 1870 je izdal strogi „Gasilski red za glavno mesto ljubljansko“, kateri je nekako popolnil celo tedanjo gasilsko organizacijo ter obsegal določila glede: 1. priprav nastali ogenj zapaziti in naznaniti; 2. postopanja pri poslovanju na pogorišču, priprave in pripeljave gasilskega orodja, in 3. postopanja pri pogasjenem požaru.

Gasilno orodje je bilo shranjeno na treh krajih, in sicer: na magistratu, pred mesarskim mostom in v Krakovem.

Določila tega gasilnega reda so bila za tedanje razmere vzorno prirejene. Da, tudi danes bi ta določila jako veliko pripomogla k uspešnemu delovanju našega društva, ako bi se še izpolnjevala z isto strogostjo kot nekdanj. A danes se vse to prezira in smeši. Prezira in smeši se skoraj tudi naše vrste ter tako ruši zavest in navdušenje za sveto gasilsko stvar. Toda, tovariši, to nas ne sme napravljati mlačnih, temveč ravno to nam mora viliti novega poguma in hrabrosti, da se krepko strnemo okrog svojega prapora ter ga dvignemo nad puste vsakdanjosti in pokažemo svetu, da je in ostane najlepše naše starodavno geslo: „Bogu v čast in bližnjemu v pomoč“!

Dve žrtvi požara.

Dne 4. maja 1920 proti večeru izbruhnil je požar na ljubljanskem glavnem kolodvoru. Od lokomotive se je vnel železniški vagon, obložen z nafto v železnih sodcin. Velikanski črni oblaki so se dvigali do neba in nebroj ljubljanskih radovednežev je prihitelo na požarišče. Med prvimi je prihitelo na pomoč Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo in za njim gasilno društvo iz Most in Spodnje Šiške. Ko je gasilstvo stopilo v akcijo, jeli so eksplodirati sodovi drug za drugim in železni kosi sodov so leteli na vse strani. Gasilstvo se je moralo umakniti in ščitilo je le še barake v bližini požara, v katerih je begalo preplašeno prebivalstvo. Vse eksplozije so šle kvišku, deveta pa je butnila v vodoravni smeri in pokosila je šest članov Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva: tov. Žargija, Levca, Klanška, Zgonca, Permeta in Košička. Zargi je obležal mrtev na mestu, Levca je dobil smrtno rano na glavo, ostali pa so bili poškodovani več ali manj po rokah in nogah. Reševalni oddelek Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva je zvozil ranjence v deželno bolnišnico, tov. Levca naravnost na operacijsko mizo. Zdravniki so si prizadeli vse, da rešijo ponesrečence, toda pri tov. Levcu bilo je prizadevanje brezuspešno; — štiri dni po nezgodi je izdihnil svojo dušo. Ostali ponesrečenci so okrevali in le manjši sledovi jih spominjajo na nezgodo, ki nima para v petdesetletnem delovanju Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva. Pretresljiv dogodek je učinkoval na gasilstvo in na prebivalstvo v občini, in vse se je trudilo, da žrtvi: Zargija in Levca spremi na dostojen način k večnemu počitku.

Na odprtih grobovih se je načelnik Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva tovariš Turk poslovil od pokojnikov približno takole:

„Kadar je zapel rog ono žalostno melodijo, katero pozna sleherni zemljan pod imenom požar, skočil si kakor vzbujen lev, in hitel si svojemu bližnjemu na pomoč. Končano je tvoje plemenito delo in končan je tvoj plemeniti čut do svojega bližnjega.

Postal si žrtev svoje plemenite duše, žrtev neizprosnelega elementa, s katerim se bori zaveden gasilec vse dni svojega življenja.

Zapustil si svoje tovariše, zapustil svojo ljubljeno ženo in svoje otročiče, ki plakajo na tvojem odprtem grobu.

Tolaži nas zavest, da bo tvoj zagovor pred Vsemogočnim lahak, kajti nič ne dvomimo, da Kristov nauk še velja, ki pravi: Karkoli storiš svojemu bližnjemu, to meni storiš!

Na odprtem tvojem grobu slovesno izjavljamo, da nas je potrla velika nesreča, ki je zadela tebe, tvoje in nas tvoje tovariše, toda veselja in poguma do človekoljubnega nadaljnjega delovanja nam ni vzela.

Potrti globoke žalosti izročamo tvoje truplo materi zemlji, ter ti iz dna svojih duš kličemo: „Z Bogom! Z Bogom! Na pomoč!“

Krko globoko je učinkoval tragični dogodek na ljubljansko prebivalstvo, je najboljši dokaz to, da je v par dneh zbralo nad 50.000 K za vdove in sirote rajnikov in za poškodovane gasilce, katere je izročilo Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu, da jih razdeli in porablja po svoji preudarnosti. Jasen dokaz, kako je učinkoval tragični dogodek na ljubljansko prebivalstvo, je tudi članek pisatelja g. Govekarja, ki je bil objavljen pred kratkim v „Slovenskem Narodu“ pod naslovom: Tih junaštvo. Članek je gasilstvu toli simpatičen, da ne sme biti pozabljen. Glasi se izlečkoma:

„Nov dogodek, ki je s svojo tragiko ganil naše duše in nam vzbudil misli. Ljubljanski gasilci so se na velenem gorišču deloma smrtno ponesrečili, deloma so se težko poškodovali. Zopet jokajo vdove in sirote, žene, matere in otroci! Za nas, za Ljubljano, so odhiteli tihi junaki na boj proti plamenom, za nas so nekateri umrli, za nas ječe drugi v opeklinah in ranah in za nas veka danes cela vrsta žen in dece!

Dogodek so že popisali dnevniki: mi pa ne smemo biti med tistimi, ki jim je taka katastrofa le zanimiva dnevna vest, hipno dražilo toplih živcev, majhna senzacija, ki je hitro pozabljena. V današnjih materijalističnih časih, ko so že otročaji koristolovski špekulantje in ko je idealizem baje najsmešnejši anahronizem, se je treba nad delovanjem naših gasilcev vendarle nekoliko zamisliti. Gasilci! He, hitro se spomnite morda Murnikovega ata Žužamaže, ki je tako častihlepno paradiral s svojo čelado in uniformo, mnogo renomiral, še več pil, a prav nič koristil... Ljubljanski gasilci — in, hvala Bogu, večina slovenskih gasilcev — pa so že pri marsikateri in znova pri poslednji nesreči z ledenim mirom dokazali, da zaslužijo naše najgloblje spoštovanje in najresnejše vpoštevanje.

Še živi idealizem na svetu! Ti naši gasilci so dobri zakonski možje, očetje, sinovi starih, onemoglih očetov in mater, trezni, solidni obrtniki ali uradniki; nihče med njimi ne živi v posebno ugodnih razmerah, pač pa se večina njih prav ubija z življenjskimi bridkostmi. In vendar, glejte jih, brez plače, celo brez slave in največkrat celo brez priznanja hité vselej iz čistega človekoljubja, iz genljive ljubezni do najčešče povsem neznanega bližnjika brez odlašanja gasit, reševati, pomagati. Z gradu zavzorni električni zvonček, rog zapoje, plat zvona se oglasi: gasilec plane, popusti žlico, skoči s postelje, se iztrga in teče, teče — na pomoč! V tistem hipu pozabi nase, na ženo, otroke in na vse svoje družinske vezi ter gleda pred sabo edini cilj: gasiti, reševati, pomagati! Vrže se v plamene in dim, pleza po vratolomnih lestvah, vzpenja se na strehe, ignorira grožeče eksplozije, riskira skok pod rušeče se stropovje, duši se, oči so mu polne saj,

srce mu zastaja od napora in obdajajočih plinov, toda gasilec vztraja, vztraja, dokler ga poveljnik siloma ne pozove k umiku.

To so fanatiki altruizma! To so idealisti, ki so v današnji grdi dobi pravcate bele vrane v sredi samogoltnih tolpa ljudskih pijavk! To je nesebičnost vzgledno plemenitih src!

Gasilstvo ni plačana služba, niti zabaven šport, nego je prostovoljno sprejeta, sila nevarna, težka in sila odgovorna blagodarna dolžnost. Primerjal bi gasilski posel kvečjemu z delovanjem naših dobrotnih usmiljenk po bolnicah, — ali gasilec si ne prisluzi niti prostega stanovanja in hrane, nego se žrtvuje ves in popolnoma.

Zato pa se mi zdi, da je prav, če se ob poslednji ljubljanski požarni katastrofi spominjamo s hvaležnostjo tihega junaštva vseh teh vrlih mož in mladeničev v Sloveniji. Ako so umestna odlikovanja za uspešno ubijanje in požiganje, bi bila pač dosti umestnejša odlikovanja za reševanje in gašenje. Naši vojni bogataši in naši cvetoči denarni zavodi naj bi se pri vsaki priliki spominjali gasilnih društev, ki so med potrebnimi društvi najpotrebnejša, med idealnimi najidealnejša!

Bodimo iskreni: Jugoslavija opira na te tihe junake svojo stavbo, vsaj z dvema ogloma. Žalostno je le, da naše ljudstvo njih zaslug nele ne priznava v dovoljni meri, nego jih tu in tam celo zameta, prezira ali sovraži. Naše ljudstvo je ponekde v tem oziru podobno še tistim azijskim barbarom, ki preganjajo in more zdravnike, prinašajoče epidemčno okuženim krajem spas, češ, da baš zdravniki zastrupljajo vodnjake in zadavljajo bolnike.

Priznajmo: teh mož delovanje je nepretrgano žrtvovanje! Dolžnost državina je, da jim zagotovi v družbi ugled, dolžnost naša je, da jih podpiramo moralno in materjalno. In še eno: Rekel sem: še živi idealizem! Verjemite: tehle srca so med poslednjimi, kjer nahaja plahi idealizem dandanes še svoje zatočišče. Ako se zapro še ta srca, gorje idealizmu in — nam, nam!“

Požari.

Gasilno društvo na Ježici poroča, da je dne 14. maja 1920 izbruhnil ogenj na Črnučah, in sicer ob 3/4 10. uro zvečer. Do tal sta pogorela dva poda, svigli, šupa in drvarnica. Gasilna društva iz Črnuč, iz Ježice, iz Nadgorice in iz Stožic so z bliskovito hitrostjo dospela na požarišče in omejila ogenj. Gasilna društva iz Št. Vida, iz Glinca, iz Dravelj, ki so prihitela na požarišče, niso stopila v akcijo, ker ni bilo vode in ker je bil požar hitro omejen. Da je bilo na razpolago več rezervarjev za vodo, bilo bi se rešilo več kot se je rešilo.

Vzorna gasilska disciplina se je znova pokazala v svitli luči.

Društvene in župne vesti.

Gasilska župa Brežiška je imela dne 16. maja 1920 svojo prvo župno vajo na Vidmu pod vodstvom župnega načelnika tov. Hallerja. Vaje so se udeležila gasilna društva iz Brežic (19 mož), iz Rajhenburga (30 mož), iz Vidma (7 mož), iz Krškega (19 mož) z vsem svojim orodjem. Kot gostje so prisostvala gasilna društva iz Sevnice (6 mož), iz Loke (10 mož), iz Kozjega (3 možje), iz Podsrede (1 mož), iz Leskovca (18 mož), — vseh gasilcev 118 mož. Vaje, kakor rečeno, je vodil župni načelnik tov. Haller s pomočjo župnega podnačelnika tov. Kuneja in odbornikov tov. Zupevca, Tyheja in Zupančiča ter ob asistenci zdravnikova tov. dr. Hudelista.

Vajo so društva in posamezni gasilci taktno in brezhibno izvršili. Razvoj je trajal 4—7 minut. Po končanih vajah so se zbrala vsa gasilna društva pri gasilskem hramu na Vidmu. Tukaj se je zahvalil župni načelnik za obilno in točno udeležbo, nakar so društva po sprejemu poročil, na čelu godba prostovoljnega gasilnega društva v Krškem, odkorakala v Krško na vrtno veselico, katero je priredilo gasilno društvo v Krškem na čast društev Gasilske župe

Brežiške. Pri veselici se je razvilo živahno življenje med tovariši in povabljenimi gosti, in izrekla se je vsestransko želja, da bi se večkrat društva pri vajah zbrala, kajti v slogi je moč in učenje. Tudi se je splošna želja izrekla, da bi se gasilna društva v Krškem, Leskovcu in Radeče pri Zidanem mostu, katera so zdaj v gasilsko župo v Kostanjevici dodeljena, pod Gasilsko župo Brežiško dodelila, ker imajo lepšo zvezo, in bi na ta način bila združena vsa društva v Posavju, od Zidanega mosta do Brežic pod vno gasilsko župo.

Pozno zvečer so se tovariši ločili v nadi na večkratno svidenje in tovariški sestanek.

Vračajoč se v Brežice je gasilno društvo prišlo v Starem trgu v trenutku, ko je jel goreti vagon tovornega vlaka, napolnjen s predivom. Gasilci, akoravno brez brizgalnice, so neustrašeno prijeli za delo in posrečilo se jim je rešiti voz, kakor tudi predivo z malo poškodbo.

Gasilska župa Ljubljanska je imela dne 4. maja t. l. svoj redni občni zbor, po maši sv. Florjana, katerega se je udeležilo nad 500 gasilcev.

Župni načelnik konstatuje sklepčnost občnega zbora in preide takoj na prvo točko dnevnega reda, t. j. tajnikovo poročilo. Tajnik poroča, da je v Gasilski župi Ljubljanski združenih 35 gasilnih društev in da imajo društva nad 1000 (1153) članov. Po sklepu lanskega občnega zbora se je meseca maja 1919 pod vodstvom župnega načelnika vršil enodnevni vaditeljski tečaj, katerega se je udeležilo 39 odposlancev. Vaja se je vršila s pomočjo celega Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva in se je delila v teoretični nauk, v redovne vaje, v vajo z navijakom, brizgalnico, lestvo in pa v plezalne vaje. Dohodkov je imela župa 226.96 K in 56.96 K stroškov, toraj 170 K prebitka. Pri odobrenju računov so bila soglasno sprejeta nova pravila za gasilske župe in pa predlog, da se vpliva na gasilna društva, da sprejmejo nova enotna pravila.

Na mesto odstopivšega odbornika „Župe“ tov. Maurerja se pokliče tov. Gašperin v odbor.

Po izčrpanem dnevnem redu poroča tov. načelnik, da se je obrnila dimnikarska zadruga na deželno vladu za izpremenno požarnega reda iz leta 1881. Deželna vlada se je obrnila na gasilsko organizacijo s prošnjo, da ji poroča, ali se strinja z nasvetovanimi izpremenami. Po vsestranskem razmotrivanju, katerega so se udeležili poleg načelnika in tajnika tov. Arhar, Zupan, Drašler, Kozina in Lukca, so bili sestavljeni konkretni predlogi za deželno vladu. Pri raznoterostih se je pletel razgovor o nekaterih internih zadevah „Župe“ ter se je zlasti pozdravljal disciplinirani nastop župnih društev v „zboru“ in „praporu“, pri maši sv. Florjana.

Ustanovitev Gasilske župe Slovenjgraške dne 9. maja 1920 v Slovenjgradu. Tov. dr. Bergmann kot zastopnik JGZ poroča: Ob 12:30 sem v mestni šoli otvoril občni zbor, pri katerem je bilo zastopanih osem društev, in sicer: Družmirje, Šoštanj, Šoštanj-tovarna, Velenje, Šmartno ob Paki, Paškavas, Vuhred in Slovenjgradec. Pri drugi točki dnevnega reda se je razvila prav živahna debata. Tov. Dvornik, Glojek in Volk so se zavzemali za ustanovitev Gasilske župe Šoštanjske, kateri naj bi pripadalo 7 društev, med tem ko bi naj bila za Slovenjgradec in njega okolico druga župa, ki bi imela tudi 7 društev. Tov. dr. Železnikar je v imenu slovenjgraškega društva izjavil, da to društvo nikakor ne reflektira, da bi bil sedež „Župe“ v Slovenjgradu in da nima prav nič proti tamu, ako je župni sedež kje v saleški dolini. Tudi jaz sem se zavzemal z vso vnemo za to stališče, ki je obenem stališče JGZ. Po daljši debati je tov. Dvornik izjavil, da umakne svoj predlog glede ustanovitve šoštanjske župe in se pridruži mnenju tov. dr. Železnikarja in zastopnika JGZ, na kar so se vršile gladko in naglo volitve. Odbor je sledeči: Načelnik tov. Ivan Dvornik — Družmirje, podnačelnik tov. dr. Vinko Železnikar — Slovenjgradec, tajnik Jakob Volk — Šoštanj (mesto), blagajnik Hinko Gobec — Šoštanj (tovarna), odborniki: Josip Zagrdišek — Šmartno ob Paki, Simon Blatnik — Velenje in Peter Mravljak — Vuhred. Pregledovalci računov so: Ivan Bizjak — Šmartno

ob Paki in Janko Ritošek — Šoštanj. Ker se k točki raznoterosti nihče ni javil k besedi, sem ob 13:30 zaključil občni zbor zahvalivši se za udeležbo, posebno poudarjajoč, da bode predsedstvo JGZ gotovo zadovoljno, da ni prišlo do cepitve in ustanovitve dveh žup.

Razne stvari.

Carina od gasilske oprave. Od več strani nam prihajajo vprašanja, kakšna je carina od gasilske oprave, ki bi se naročila v inozemstvu. Obrnili smo se na ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, da nam da potrebno pojasnilo in ta nam piše:

V zadevi nabave gasilnega orodja iz inozemstva ni treba oblastvenega dovoljenja, pač pa je gasilno orodje podvrženo carini. Višino carine je nemogoče povedati vnaprej, ker je carinska postavka odvisna od vrste in izdelave blaga. Cevi iz bombaževine n. pr. plačajo 80 do 120 din. za 100 kg, iz drugih predivnih materij 70 do 150 din. za 100 kg. Brizgalnice plačajo 6, oziroma 4 dinarje za 100 kg.

Kdor želi podrobnejših informacij, naj se obrne na glavno carinarnico v Ljubljani.

Vnovič zvišane poštno pristojbine. Pismo do 20 gramov je frankirati z 1 K, za vsakih nadaljnih 20 gramov še s 60 vinarji; dopisnice s 60 vinarji, tiskovine za vsakih 50 gramov po 20 vinarjev; priporočeno (rekomandirano) še posebej s 80 vinarji; ekspresna pisma še posebej z K 2:40, pakete s 4 K.

Opozorjamo, da vsled velikih kazni premalo frankiranih pisem in dopisnic ne moremo več sprejemati. Za odgovore je priložiti 1 K v znamkah.

Karol Mayer, bivši dolgoletni načelnik vrhniškega gasilnega društva, bivši načelnik Gasilske župe Vrhniške, je dne 4. junija 1920 umrl po dolgotrajni bolezni. Rajnik je bil plemenita duša in med najmarljivejšimi delavci na gasilskem polju, vedno v sprednjih vrstah. Bodi mu blag spomin med tovariši gasilci!

Nastop pri petdesetletnici v Ljubljani dne 18. julija 1920 bo po župah. Župne načelnike vabimo, da imajo zbrana svoja društva in društva naj se drže svojega župnega načelnika. Župni načelniki dobe natančnejša navodila za nastop po slavnostnem zborovanju v veliki dvorani v „Mestnem domu“. Informacije pred in med slavnostjo bo dajal permanentni informativni odsek, ki bo posloval v oblačnici Ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva v „Mestnem domu“.

Pogovori.

Gasilnemu društvu v B. Cene za posamezno gasilsko orodje in opravo je pri današnjih razmerah težko določiti, ker se izpreminjajo od dne do dne. V Smekalovi tovarni v Pragi so bile pred kratkim nastopne cene: 1 m normalnih cevi 35 K, 1 meter hidrofornih cevi 45 K, spojka 100 K, pas za plezalce 35 K, čelada (usujenih ni) 60 do 80 K, čelada za višje dostojanstvenike 150 do 200 K, brizgalnica 11.000 do 14.000 K, kompletna brizgalnica s 100 m cevi, za opravo za 20 mož od 25.000 K nadalje. Vse cene je razumeti v čehoslovaški vrednosti proti takojšnjemu plačilu.

Gasilnemu društvu v P. O carini za gasilsko opravo poročamo na drugem mestu.

Gasilnemu društvu v V. O označevanju dostojanstvenikov bo razpravljal občni zbor 18. julija. Priporočamo, da počakate.

Gasilnemu društvu v B. Plačevanje taks na vstopnice za zabave velja tudi za gasilna društva, Predsedstvo JGZ se je obrnilo na finančno ministrstvo v Beogradu s prošnjo, da v JGZ združenim gasilnim društvom popusti takso od veselice, katerih ves dohodek je namenjen zgolj človekoljubnim ali dobrodelnim svrham. Do rešitve prošnje mora društvo samo prositi za popust pri finančnem ministrstvu v Beogradu.

Naznanilo.

Tvrdba R. Miklauc **se je preselila**

iz dosedanjega trgovskega lokala v svoje lastne prostore

Pred Škofijo št. 3

Lingarjeva-Medarska ulica tik škofijske palače kjer se nahaja trgovina.

„PRI ŠKOFU“.

Podpisani se zahvaljuje za izkazano zaupanje ter se priporoča za mnogobrojni obisk z zagotovljeno najboljšo postrežbo.

Spoštovanjem

R. Miklauc.

Strojne tovarne in livarne

delniška družba v Ljubljani preje M. „Samassa“.

Izdelujejo:
**Gasilno orodje in gasilne
potrebščine, požarne briz-
galnice, vse izdelke iz me-
di, bronu in bakra.**

Oljnate barve, fasadne barve za hiše, firnež, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za popodbarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje

priporoča

A. ZANKL sinovi

Prva tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani.

Zahtevajte cenike. Zahtevajte cenike.

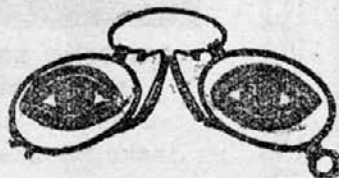
Mat. Gerber-jeva

(Ana Gerber)

Knjigoveznica, zaloga slovenskih molitvenih in povestnih knjig, prodaja raznega risalnega in pisalnega orodja in šol. potrebščin.

Ljubljana, Kongresni trg št. 4.

FR. P. ZAJEC,

Ljubljana, Stari trg 9.
Optik. — Strokovnjak.Očala ščipalniki, toplo-
meri, barometri, daljnogled
itd.Z elektr. obrat. moderno
urejena delavnica.Prvi, edini slov. optičn. cenik
dobi vsakdo zastoj.Tovarniška zaloga
pripoznano najboljših
švicarskih urkakor vse druge
zlatnine in srebrnine.Postrežba točna.
Cene solidne.
Fr. P. Zajec,
Ljubljana.

Cenik brezplačno!

Učiteljska tiskarna

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom
Francišškanska ulica šte. 6priporoča slavnim županstvom ter vsem
:: drugim javnim uradom svojo ::

popolno zalogo

uradnih tiskovin

slavnim hranilnicam in posojilnicam se pri-
poroča tudi v izvrševanje hranilnih knjižic;
slavnim gasilskim, narodnim in drugim dru-
štvom v izvrševanje vabil, pravil, plakatov,
diplom, ki jih izvršuje v navadnem ali v
:: večbarvnem tisku najokusneje. ::

Postrežba točna in solidna.

Cene zmerne.

Gasilske znamke,

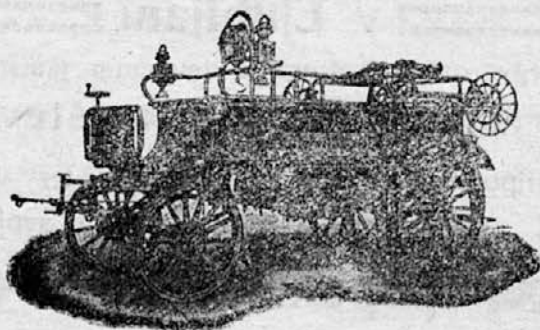
ki naj bi jih gasilec pri-
lepljali na svoja pisma,
ter s tem doprinašali majhen
dar za podpori sklad, se
dobe pri zveznem odboru
v polah po 50 komadov.
Tovariši, rabite pridno te
znamke pri vsaki priliki,
posebno pri gasilskih pri-
reditvah, za šaljivo pošto
i. t. d. Cena: 100 znamk
:- - 50 vinarjev. - :-

**Baterije zarnice vseh tipov
elektrotehn predmeti**
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogacar Ljubljana Mestni trg 25

WESTINGHOUSE
WATT
KREMENEZKY
METAX
EXPORT & IMPORT
ELEKTROTEHNIKA-TEHNIKA

Tovarna brizgalnic in gasilskega orodja

KONRAD ROSENBAUER, Linc na D.

Zastopnik za celo Jugoslavijo:

FRAN SAMSA v Zagrebu,
Gunduličeva ulica št. 23.

Bencinmotorna brizgalnica „Marka Linc“.

Dovršeni izdelki, elegantna oblika, brežhibno, zanesljivo delo.

Tudi vsakovrstne brizgalnice za ročno gonjo, priznane neprekosljive patentirane odkladalne Koebejeve brizgalnice, vsakovrstno gasilsko orodje, sanitetno orodje in lestve moderne in brežhibno izvršene.